

Sieluun kirjailtu

Ilma oli viime viikkoina ollut syksylle tyypillinen. Nyt tuuli oli kuitenkin kääntynyt. Kuura koristeli riisuttua lehtoa, täysikuu valaisi hiljaisen kylätien. Kesätuulen pehmeä humina oli vaihtunut ensimmäisten jäälauttojen siroksi helinäksi järven rannassa. Vanha mylly uhmasi tummaa taivasta, hallitsi maisemaa, vaikka sen rattaat jo pitkän aikaa olivat seisseet paikoillaan.

Niin paljon oli muuttunut. Ensin tuli syksy, sitten tuuli kävi kylmäksi. Samalla tavalla kylää olivat koetelleet monet tuulet, eikä jäljellä ollut enää elämän äänistä kuin vanhan myllyn narina. Ajat muuttuvat, sanoivat. Leolle muutos oli ollut kipeä asia. Pitäjä oli hänelle tärkeä, eikä hän halunnut muuttaa kaupunkiin.

- Toitkos sinä kirjupiimää?
- Ei ollut kuin tavallista piimää.

Ihan mukava poika tuo oli, Matias. Lapsenlapsista nuorin, mutta ahkera nuorimies. Jaksoi tänne asti tulla kerran viikossa. Apu oli tarpeen, torpassa ei ollut paljon kehumista. Mutta oli siinä ennenkin asuttu, ja vielä lasten kanssa.

- Pappa, minun olisi varmaan parasta hakea vähän lisää halkoja.
- Istuhan nyt ensin. Juodaan kahvit, ei passaa liiaksi hötkyillä.

Näillä tienoilla ei hötkyilystä ole tietoaakaan, tuumasi Matias istuessaan alas. Hän oli asunut kaupungissa koko elämänsä, mutta maaseudun hiljaisuus oli alkanut puhutella aina vain vahvemmin. Ehkä jopa oli niin, että hänen juurensa kutsuivat häntä. Sitä hän ei kuitenkaan vielä ollut valmis hyväksymään.

- Milloinkas sinulla oli palvelukseen astuminen?
- Tammikuussa.
- Jaa... Se on elämäsi hienointa aikaa.
- Niin. Ei se armeija kuitenkaan ole enää sama, sotaakaan ei käydä enää samalla tavalla. Ihan turha meidän on siellä metsässä kyykkiä jos toinen painaa laukaisunappeja valvomosta.

Matias latoi hiukan hermostuneena lisää puita takkaan. Hän ei vain jaksaisi kuulla jälleen kerran uutta tarinaa armeijasta. Hän osasi jo ulkoa senkin tarinan vääpelistä, joka putosi veteen kun harjoittelivat syöksyveneillä rantautumista. Ei ollut jäänyt kuin suikka veden pinnalle pyörimään.

Leo korjasi asentoa, ja hänen hymyilevät silmänsä vakavoituivat kun hän kiinnitti katseensa kaukaisuuteen.

- Ei sitä sotaa ennenkään ampumalla voitettu.

Matias ei jaksanut kysyä mitä Leo tarkoitti, sillä pelkäsi hänen siten antavansa ymmärtää että jokin tarina voisi selkeyttää tilannetta. Leo oli kuitenkin jo päättänyt jatkaa.

- Sydämessä se käytiin ensin, taistelu nimittäin. Se on tämän kansan sielussa, ymmärrätkö. Täällä se on ensin tehtävä päätös, että on valmis taistelemaan.
- Joo mutta pappi tänä päivänä uhat ovat toisenlaiset. Syrjäytyminen ja ilmastonmuutos ovat itse asiassa suurimpia...
- Syrjäytyneeksi kutsuvat tätäkin seutua, keskeytti Leo. Ja minua vanhaksi! Vaan sanonpa sen, että vihollisella on monet kasvot. Ratkaisu on silti meidän, tahdommeko puolustaa sitä, mikä tärkeää on.
- Nostapa sinä kuppeja pöytään, minä käyn nyt hakemassa klapeja.

Matiaksen oli pakko paeta ulos. Mikähän ihmeen pakkomielle pappalle oli tullut jatkuvasti puhua armeijasta? Sotakin oli yhtäkkiä jatkuvana pohjavireenä hänen puheessaan. Ehkä se oli alkavaa dementiaa. Jotenkin tuntui kuitenkin siltä, että asialle oli jokin muu selitys. Aivan kun pappi koittaisi kirjailla jotakin Matiaksen sielunmaisemaan. Matias kasasi polttopuita pärekoriin tutuksi tulleessa verstaassa. Siellä hän oli pienenä poikana viettänyt monet kesäpäivät harjoitellen puukon ja kirveen käyttöä. Hän melkein tunsikin kesäisen lehdon tuoksun ympärillään, kunnes tuulenpuuska paiskasi verstaan oven auki ja viilsi kylmästi hänen niskaansa. Kori sylissä hän kiirehti pihan poikki. Tuvasta kajastava valo näytti tavattoman kutsuvalta kylmän syksyisessä säässä.

- Noniin, taas on klapeja!

Ei kai se nyt suuttunut kun lähdin niin rivakasti, Matias tuumi. Kyllä se yleensä jotain vastaa.

- Jokos olet kahvia kaatanut?

Keittiössä Matiasta odotti lohduton näky, joka sai hänet pudottamaan polttopuut niille sijoilleen. Leo makasi lattialla mahallaan.

- Pappi! Pappi herää!

Leo ei kuitenkaan enää herännyt. Taajamasta myöhemmin saapuneet ensihoitajat pahoittelivat tilannetta Matiakselle, joka piteli pappia yhä kädestä. Kyyneleet polttelivat silmissä. Leo oli ollut niin vahva, sitkeä suorastaan. Eivät hänenkaltaiset ihmiset noin vaan voineet lähteä! Hälytysajoneuvojen hätävilkut maalasivat tuttuja seiniä vierailta väreillä, ja kaikki tuntui kovin epätodelliselta. Tämähkö vuoksi pappi niin kovasti oli koittanut välittää Matiakselle sitä, mikä hänestä oli keskeistä? Oliko pappi aavistellut ettei paljon ole jäljellä?

Illan mittaan läheisiä tuli enemmänkin paikalle, ja takkatulen lisäksi muistokynttilät taistelivat tupaan pyrkivää kylmyyttä vastaan. Suruhuntu oli kuitenkin sulkenut tuvan syleilyynsä. Moni välitti suruvalittelunsa Matiakselle, joka kaikista eniten Leon kanssa oli viettänyt aikaa viime vuosina. Hän ei kuitenkaan juuri huomannut mitään hänen ympärillä tapahtunutta. Hän katseli edelleen Leon pehmeitä kasvoja, ja niihin piirtyneitä syviä uurteita. Kätet oli asetettu Leon rinnalle ristiin, ja Matias laski varovasti oman kätensä Leon käsien päälle. Aika oli jättänyt tämän miehen yksin jo vuosia sitten, mutta tarinan piti vielä jatkua, jotta tulisi näkyväksi mikä on taistelemisen arvoista. Kyyneleiden keskelle piirtyi hymy Matiaksen kasvoille. Hän puristi Leon käsiä hellästi.

- Kiitos että opetit miten taistelut voitetaan.

Ulkona kylmyys tiivistyi, ja vanhan myllyn edustalla ranta alkoi jäätymään kiinni. Siellä se kuitenkin seiso i edelleen, tuo vanha mylly. Hiljaa seiso i, ja uhmasi synkkää, pimeää taivasta.